Laos Extension for Agriculture Project
P.O. Box 9159
Vientiane, Lao P.D.R.
Tel/fax: 021 732 162 Mobile: 020 5526277
Email: leap@laoex.org
Email: cetdu@laoex.org

ຂໍ້ແນະນຳ

ເຕັກນິກການປູກໝາກເຜັດຂີ້ໜູ

ເອກະສານ ປະກອບການຝຶກອົບຮົມ 14:

CETDU
Central Extension
Training and
Development Unit

ປື້ມຄູ່ມືໃນການສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແມ່ນຫົວຂໍ້ຕໍ່ເນື່ອງຊຶ່ງລວມມີ:

- ວິທີການສົ່ງເສີມ (ພາກ 1 ຫາ 19)
- ເຄື່ອງມື ສຳລັບວິທີການສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະປ່າໄມ້
- ປື້ມຄູ່ມື ກ່ຽວກັບເຕັກນິກ ກະສິກຳ ລ້ຽງສັດ ປູກຝັງຫລັກສູດ (ພະນັກງານສົ່ງເສີມ ຂັ້ນເມືອງ ແລະພະນັກງານສົ່ງເສີມຂັ້ນບ້ານ)

ປື້ມຄູ່ມືດັ່ງກ່າວແມ່ນເຈດຕະນາເຮັດໃຫ້ການນຳໃຊ້ງ່າຍຂຶ້ນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ນຳສະເຫນີຈຸດປະສົງຂໍ້ມູນເບື້ອງຕົ້ນຂອງວິທີການສົ່ງເສີມກິສິກຳ. ປື້ມຄູ່ມືດັ່ງກ່າວໄດ້ຖືກພັດທະນາໃນບາດກ້າວທຳອິດຂອງໂຄງການ Leap ໂດຍການ ຮ່ວມມືກັບພະນັກງານຄູຝຶກຂອງກອງສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະປ່າໄມ້ (ໂດຍແມ່ນ ພະນັກງານວິຊາການ CETDU) ຄວາມມຸ້ງຫມາຍແມ່ນເພື່ອພັດທະນາເປັນເຄື່ອງມືໃຫ້ພະນັກງານ ສົ່ງເສີມຂັ້ນເມືອງສາມາດຖ່າຍທອດໄປເຖິງຄວາມຕ້ອງການຂອງຊາວກະສິກອນ.

Laos Extension for Agriculture Project
P.O. Box 9159
Vientiane, Lao P.D.R.
Tel/fax: 021 732 162 Mobile: 020 5526277
Email: leap@laoex.org
Email: cetdu@laoex.org

22. ເຕັກນິກການປຸງແຕ່ງອາຫານຈາກສັດນ້ຳ
23. ຂໍ້ແນະນຳວິທີການລ້ຽງໄກ່ພື້ນບ້ານທີ່ໄດ້ຮັບຜົນດີ
24. ເຕັກນິກການປູກເຂົ້າແບບກະເສດສຸມ
25. ເຕັກນິກການນຳໃຊ້ EM
26. ເຕັກນິກການປຸງແຕ່ງອາຫານຈາກກ້ວຍ
27. ເຕັກນິກການຂະຫຍາຍພັນໄມ້ໃຫ້ໝາກ
28. ເຕັກນິກການເຮັດຝຸ່ນບົ່ມເພື່ອປັບປຸງດິນ
29. ເຕັກນິກການປູກຫວານຫາງແຂ້
30. ເຕັກນິກການປູກໝາກມັງກອນ
31. ເຕັກນິກການປູກສາລີ

ແຜ່ນພັບ

1. ເຕັກນິກການລ້ຽງໝູ
2. ພະຍາດກາຝາກຂອງໝູ
3. ເຕັກນິກການຕັດແຂ້ວໝູ
4. ການອະນຸບານໝູນ້ອຍເກີດໃໝ່
5. ເຕັກນິກການລ້ຽງໄກ່ພື້ນບ້ານ
6. ການປ້ອງກັນພະຍາດນິວຄາເຊີນໄກ່
7. ເຕັກນິກການຕົກກ້ານາແຊງ
8. ເຕັກນິກການເຮັດຝຸ່ນບົ່ມ ແລະການນຳໃຊ້ໃນນາເຂົ້າ
9. ເຕັກນິກການຕົກກ້າດາປ໋ອກ
10. ເຕັກນິກການເຮັດນາຫວ່ານດິນຕົມ
11. ເຕັກນິກການໃຫ້ນ້ຳແກ່ເຂົ້າ
12. ຄວາມຕ້ອງການນ້ຳຂອງພືດ (ເຂດພາກໃຕ້, ກາງ ແລະເໜືອ)
13. ການລະບາດຂອງພະຍາດສັດຄ້ຽວເອື້ອງ

ປື້ມຄູ່ມືໃນແຕ່ລະເລື້ອງ

1. ເຕັກນິກການປູກໝາກເຜັດໃຫຍ່
2. ເຕັກນິກການປູກຜັກບົ່ວກໂຄລີ
3. ເຕັກນິກການປູກຜັກກະລໍ່າປີ
4. ເຕັກນິກການປູກຜັກກະລໍ່າດອກ
5. ເຕັກນິກການປູກຜັກກາດຂາວ
6. ເຕັກນິກການປູກຜັກກາດນາ
7. ເຕັກນິກການປູກຜັກກາດຫົວ
8. ເຕັກນິກການປູກໝາກຖົ່ວ
9. ເຕັກນິກການປູກຜັກຫອມປ້ອມ
10. ເຕັກນິກການປູກໝາກແຕງກວາ
11. ເຕັກນິກການປູກຜັກທຽມ
12. ເຕັກນິກການປູກໝາກເຜັດຍອກ
13. ເຕັກນິກການປູກຜັກກາດຂຽວກວາງຕຸ້ງ
14. ເຕັກນິກການປູກໝາກເຜັດຂີ້ໜູ
15. ເຕັກນິກການປູກຜັກສະຫຼັດ
16. ເຕັກນິກການປູກໝາກເຜັດຊີ້ຟ້າ
17. ເຕັກນິກການປູກຜັກບົ່ວແບ່ງ
18. ເຕັກນິກການປູກໝາກຖົ່ວຍັດ
19. ເຕັກນິກການປູກຜັກບົ່ວຫົວໃຫຍ່
20. ເຕັກນິກການປູກໝາກເລັ່ນ
21. ເຕັກນິກການປູກຖົ່ວຝັກຍາວ

ເອກະສານ 14 :
ແນະນຳເຕັກນິກການປູກໝາກເຜັດຂີ້ໜູ

ສາລະບານ

ໝາກເຜັດຂີ້ໜູ (Hot chili)....................2
ລັກສະນະທົ່ວໄປ 2
ພັນທີ່ໃຊ້ປູກ 3
ການກຽມດິນ....................3
ການປູກ 5
ການບົວລະບັດຮັກສາ 5
ການເກັບກ່ຽວ 6

ກອງສົ່ງເສີມ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້
ພະແນກ ສົ່ງເສີມ ແລະ ຄຸ້ມຄອງໂຄງການ
ໜ່ວຍງານ ພັດທະນາຮູບແບບ ແລະ ຝຶກອົບຮົມ, ເມສາ 2003

ການໃຫ້ນໍ້າ

ຄວນໃຫ້ນໍ້າຢ່າງພຽງພໍ ແລະສະໝໍ່າສະເໝີ ຢ່າໃຫ້ປຽກເກີນໄປ. ການໃຫ້ນໍ້າ ຄວນໃຫ້ທຸກໆວັນຫຼັງຈາກປູກຈົນເຖິງເບ້ຍຕັ້ງຕົວໄດ້ປະມານ 5 ຫາ 6 ອາທິດ. ຫຼັງຈາກນັ້ນແລ້ວ ຈິ່ງລຸດປະລິມານນໍ້າລົງ ຊຶ່ງອາດຈະໃຫ້ນໍ້າ 3 ມື້/ເທື່ອກໍໄດ້ ຕ້ອງລຸດສະພາບຄວາມຊຸ່ມຊື່ນ ຂອງດິນອີກດ້ວຍ. ຢ່າໃຫ້ນໍ້າປຽກ ຫຼື ແຫ້ງເກີນໄປ ເພາະຈະເຮັດໃຫ້ຕົ້ນໝາກເຜັດ ຢຸດສະງັກການຈະເລີນເຕີບໂຕ.

ການພວນດິນ ແລະ ກໍາຈັດຫຍ້າ

ການພວນດິນ ແລະກໍາຈັດຫຍ້າໃນໄລຍະທໍາອິດຫຼັງຈາກເບ້ຍຕັ້ງຕົວໄດ້ ເພາະຈະຊ່ວຍໃຫ້ດິນມີການລະບາຍນໍ້າ ແລະອາກາດດີຂື້ນ ຊ່ວຍບໍ່ໃຫ້ມີຫຍ້າຍາດແຍ່ງນໍ້າ ແລະອາຫານຈາກພືດ. ແຕ່ການປະຕິບັດຕ່າງໆຕ້ອງລະມັດລະວັງ ຢ່າໃຫ້ກະທົບກະເທືອນເຖິງຮາກ ແລະຕົ້ນໝາກເຜັດ.

ການເກັບກ່ຽວ

ອາຍຸການເກັບກ່ຽວຂອງໝາກເຜັດ ແຕ່ວັນງອກເຖິງວັນເກັບກ່ຽວ 65 ຫາ 90 ວັນ. ການເກັບຄວນເດັດເອົາເທື່ອລະໝາກ ໃຊ້ເລັບມືເດັດເອົາຮອຍຕໍ່ກ້ານໝາກກັບກິ່ງ. ໝາກເຜັດຂີ້ໜູ ເປັນພືດທີ່ມີອາຍຸຍາວເປັນໝາກຕະຫຼອດປີ ຜົນຜະລິດໃນໄລຍະທໍາອິດຈະໜ້ອຍ ແລະເພີ່ມຂື້ນເລື້ອຍໆ ແຕ່ລຸດລົງອີກເທື່ອນຶ່ງເມື່ອຕົ້ນເລີ່ມແກ່. ການເກັບກ່ຽວ ຄວນເກັບທຸກໆ 7 ມື້ໃຊ້ວິທີເກັບເອົາເທື່ອລະໝາກ. ໝາກເຜັດຈະໃຫ້ໝາກນານເຖິງ 6 ຫາ 7 ເດືອນ ຫຼືອາດຈະເປັນປີ ຈົນກວ່າຕົ້ນຈະຫ່ຽວແຫ້ງຕາຍໄປ.

ການປູກໝາກເຜັດຂີ້ໜູ

ສໍາຫຼັບໝາກເຜັດຂີ້ໜູ ທີ່ເປັນຕົ້ນໝາກເຜັດທີ່ມີຊົງພຸ່ມໃຫຍ່ໄລຍະປູກທີ່ເໝາະສົມຄວນໃຊ້ໄລຍະຫ່າງລະຫວ່າງຕົ້ນ/ຕົ້ນ 50 ຊຕມ. ລະຫວ່າງແຖວ/ແຖວ 100 ຊຕມ. ຫຼັງຈາກຕຽມໜານປູກ ແລະເບ້ຍໄດ້ຂະໜາດດີແລ້ວ ກໍປູກໄດ້ເລີຍ ເບ້ຍທີ່ຈະຍ້າຍໄປປູກຄວນເປັນເບ້ຍທີ່ແຂງແຮງມີອາຍຸປະມານ 30 ຫາ 40 ມື້, ສູງປະມານ 10 ຫາ 15 ຊຕມ. ການຫຼົກເບ້ຍຄວນໃຫ້ມີດິນຕິດຮາກມານໍາຫຼາຍທີ່ສຸດ ເຮັດຢ່າງລະມັດລະວັງເບ້ຍທີ່ຫຼົກມາຕ້ອງຮີບປູກທັນທີ. ການປູກຄວນບີບດິນອ້ອມຕົ້ນເບ້ຍໃຫ້ແໜ້ນ ແລະລະວັງຢ່າໃຫ້ຮາກຂາດ ເພາະຈະເຮັດໃຫ້ຕົ້ນໝາກເຜັດໂຄນລົ້ມໄດ້ງ່າຍ ຍ້ອນຮາກຂອງມັນແຜ່ກະຈາຍຢູ່ໃກ້ງໜ້າດິນ. ຫຼັງຈາກປູກແລ້ວຫົດນໍ້າໃຫ້ຊຸ່ມ ໃຊ້ເຟືອງ ຫຼື ຫຍ້າແຫ້ງປົກຄຸມດິນຄວນເຮັດເປັນຮ້ານບັງແດດເພື່ອປ້ອງກັນເບ້ຍບໍ່ໃຫ້ຖືກແດດກ້າໃນ ໄລຍະເລີ່ມຍ້າຍປູກໃໝ່ ເພາະຈະເຮັດໃຫ້ເບ້ຍໃຫຍ່ຊ້າ ຫຼືຕາຍໄດ້.

ການບົວລະບັດຮັກສາ

ການໃສ່ຝຸ່ນ

ຝຸ່ນທີ່ແນະນໍາຄືຝຸ່ນ N:P:K ສູດ 15_15_15 ຫຼື 14_14_21 ໃສ່ໃນຈໍານວນ 300 ຫາ 500 ກິໂລ/ຮຕ ຂຶ້ນກັບຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນ. ໂດຍແບ່ງໃສ່ 2 ເທື່ອ, ເທື່ອທີ1: ໃສ່ປະລິມານເຄິ່ງນຶ່ງໃສ່ຮອງພື້ນ ແລ້ວພວນປົກລົງດິນ. ເທື່ອທີ2: ອີກເຄິ່ງນຶ່ງທີ່ຍັງເຫຼືອ ໃສ່ເມື່ອຕົ້ນໝາກເຜັດມີອາຍຸໄດ້ 30 ມື້ ຫຼັງຈາກຍ້າຍປູກ ໃສ່ແບບໂຮຍຂ້າງຕົ້ນແລ້ວພວນດິນປົກ.

ຂໍ້ແນະນໍາເຕັກນິກການປູກໝາກເຜັດຂີ້ໜູ

ໝາກເຜັດຂີ້ໜູ (Hot chili)

ເຜັດຂີ້ໜູເປັນພືດຜັກ ທີ່ເຮົາໃຊ້ບໍລິໂພກພາກສ່ວນໝາກ, ສາມາດປະກອບເຂົ້າໃນການປຸງແຕ່ງອາຫານໄດ້ຫຼາຍຊະນິດມີລົດຊາດເຜັດຫຼາຍເຮົາສາມາດບໍລິໂພກໝາກເຜັດຂີ້ໜູໃນ ຮູບແບບໝາກສົດ ຫຼື ແຫ້ງ. ນອກຈາກນັ້ນຍັງສົ່ງໄປຂາຍຕ່າງປະເທດອີກດ້ວຍ.

ລັກສະນະທົ່ວໄປ

ເຜັດຂີ້ໜູເປັນພືດຢູ່ໃນຕະກຸນ Solanaceae ຊື່ວິທະຍາສາດ Capsium frustescens L. ມີຖິ່ນກໍາເນີດໃນອາເມລິກາໃຕ້. ໝາກເຜັດຂີ້ໜູສາມາດປູກໄດ້ໃນເກືອບທຸກຊະນິດດິນ. ແຕ່ດິນທີ່ເໝາະສົມທີ່ສຸດແມ່ນດິນ ລ້ວນປົນຊາຍທີ່ມີການລະບາຍນໍ້າດີມີອິນຊີວັດຖຸຫຼາຍມີ (pH) ປະຕິກິຣິຍາຂອງດິນ 6.0 ຫາ 6.8 ຫຼື ເປັນກົດເລັກນ້ອຍ. ໃນດິນທີ່ປູກໝາກເຜັດຄວນມີຄວາມ

ຊຸ່ມຊື່ນພໍສົມຄວນບໍ່ປຽກ ຫຼືແຫ້ງເກີນໄປ. ໝາກເຜັດຂີ້ໜູສາມາດປູກໄດ້ຕະຫຼອດ ແຕ່ບໍ່ມັກອາກາດທີ່ຮ້ອນແຮງ ຫຼືຝົນຕົກຫຼາຍເກີນໄປເພາະຈະເຮັດໃຫ້ຕົ້ນໝາກເຜັດເປັນໝາກນ້ອຍ ແລະຈະມີບັນຫາດ້ານພະຍາດແມງໄມ້ລົບກວນ. ການປູກໝາກເຜັດໃນຊ່ວງປາຍລະດູຝົນ ຫຼືຕົ້ນລະດູໜາວຈະງອກງາມໃຫ້ຜົນດີ. ໝາກເຜັດຂີ້ໜູມີອາຍຸແຕ່ຍ້າຍເບ້ຍຈົນເຖິງເກັບກ່ຽວປະມານ 65_90 ມື້.

ພັນທີ່ໃຊ້ປູກ

ໝາກເຜັດຂີ້ໜູທີ່ໃຊ້ປູກກັນສ່ວນຫຼາຍເປັນພັນພື້ນເມືອງ ແລະພັນປັບປຸງທີ່ຜ່ານການຄັດເລືອກສາມາດໃຫ້ຜົນຜະລິດສູງ ຊຶ່ງນິຍົມປູກໃນປະຈຸບັນເຊັ່ນ: ພັນຫ້ວຍສີທົນ 1.

ການຕຽມດິນ

ການຕຽມໜານກ້າ

ເຮັດເປັນໜານ ຂຸດດິນໃຫ້ເລິກປະມານ 15 ຫາ 20 ຊຕມ. ຕາກດິນໃຫ້ແຫ້ງ 5 ຫາ 7 ມື້ ຫວ່ານຝຸ່ນຄອກ ຫຼື ຝຸ່ນບົ່ມປະສົມກັບດິນພວນໃຫ້ລະອຽດ.

ການຕຽມໜານປູກ

ຂຸດຫຼືໄຖດິນໃຫ້ເລິກ 25 ຫາ 30 ຊຕມ. ຕາກດິນໄວ້ 7 ຫາ 10 ມື້ ໃສ່ຝຸ່ນຄອກຫຼືຝຸ່ນບົ່ມທີ່ລະລາຍຕົວແລ້ວ ໃນຈຳນວນ 12 ຫາ 13 ໂຕນ/ຮຕ. ຖ້າດິນມີຄວາມເປັນກົດສູງຄວນໃສ່ປູນຂາວຊ່ວຍໃນຈຳນວນ 1200 ຫາ 1300 ກິໂລ/ຮຕ ເພື່ອ ຊ່ວຍລຸດຜ່ອນຄວາມເປັນກົດຂອງດິນ ຈາກນັ້ນກໍປະສົມກັບດິນ ແລະຍ່ອຍດິນໃຫ້ມີຂະໜາດນ້ອຍ ຫຼັງຈາກໃສ່ປູນຂາວແລ້ວ 15 ຫາ 20 ມື້ຈຶ່ງປູກໄດ້.

ການກ້າເບ້ຍ

ຫຼັງຈາກຕຽມໜານກ້າແລ້ວ ໃຫ້ຫວ່ານເມັດພັນໃຫ້ກະຈາຍທົ່ວໜານ ຫຼືອາດຈະເຮັດເປັນແຖວ ຫ່າງກັນ 15 ຊຕມ. ເຮັດຮ່ອງເລິກປະມານ 1 ຊຕມ. ແລ້ວໂຮຍເມັດລົງໃນຮ່ອງຫວ່ານປົກດ້ວຍຝຸ່ນຄອກຝຸ່ນບົ່ມ ຫຼືດິນລະອຽດກໍ່ໄດ້ໃຫ້ໜາ ປະມານ 0.5 ຫາ 1 ຊຕມ. ຫົດນ້ຳໃຫ້ຊຸ່ມ ປົກຄຸມດ້ວຍເຟືອງແຫ້ງ ຫຼືຫຍ້າແຫ້ງບາງໆ ຫຼັງຈາກຕົ້ນເບ້ຍງອກໄດ້ 15 ຫາ 20 ມື້ ໃຫ້ຖອນແຍກຕົ້ນທີ່ບໍ່ສົມບູນ ຫຼືອ່ອນແອອອກ. ພ້ອມກັນນີ້ກໍໃຫ້ພະຍາຍາມຈັດໄລຍະໃຫ້ຫ່າງກັນປະມານ 10 ຊຕມ.